

Redacția și Administrația:

Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON

interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:

„DRAPELUL“ Lugoj.

→ Manuscrise nu se înapoiază ←

Scrisori nefrancate se refuza.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

DRAPELUL

APARE:

MĂRȚI, JOI și SÂMBĂȚĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordează conform tarifului.

Un număr singularie 10 bani.

Lugoj, 10/23 Martie 1905.

Politica șovinistă a ajuns în așa
zisul *cercul vițios*.Ungaria, deși stat cu regim pro-
priu constituțional și legislație pro-
prie, totuși nu este strict luat stat
independent. Nu, pentru că nu are
armată proprie, diplomație proprie
și n'are strict luat nici curte rega-
lă deplinei suveranități a statului.Cauzele acestei stări zac tocmai
în șovinism, care deși tinde la apa-
rență spre deplină independență a
Ungariei, totuși a ridicat însuși cele
mai grozave obstacole în calea rea-
lizării faptice a acestei indepen-
dențe de stat.Nu mai departe, la 1848 au fost
toate condițiile date pentru reali-
zarea acestei independențe și dacă
nu s'a realizat atunci, revine vina
în plină măsură șovinismului, care
deja atunci n'a voit să facă părtaș
de revindicațiunile liberale ale ma-
rilor zile din Martie și April 1848,
decât pe poporul maghiar și pe
acei cetățeni nemaghiari, cari ab-
dicând de naționalitatea proprie se
asimilează în gândiri, simțiri și limbă
cu poporul maghiar.Evident, că nici un popor con-
știent al țării nu a putut rescum-
pără revindicațiunile mari liberale
ale acelei epoci în schimbul re-
negării naționale, mai ales că
tocmai ideea națională eră mo-
torul principal al acelor revindica-
țiuni.Astfel a urmat inevitabilul răs-
boiu civil, care, potolit cu putere
străină, a și suprimat toate spe-
ranțele trezite prin zilele de aur
ale primăverii din 1848. Teara a

FOIȚA „DRAPELULUI“

Comandantul de obiect.

— Idil de casarmă. —

De P. Hieronymus.

== Traducere pentru «Drapelul». ==

Nu numai în gramatică, ci și în
casarmele mari moderne există subiecte
și obiecte. Primele de obicei sunt «de
nimic» și de aceea se și numesc așa;
cu atât sunt de construcție mai solidă
cele din urmă. Fiecare obiect are un
număr și un comandant. Din mai
multe asemenea obiecte numerotate și
comenduite se compune apoi casarma,
care are la rândul seu în frunte iarăși
un comandant, «comanda casarmei». Astfel
sunt toate arangeate cât mai bine.Când a plecat astăzi maiorul Weis-
happel spre obiectul II, în care eră
internat batalionul de sub comanda
lui, îi eși în cale căpitanul cel mai
bătrân în rang și-i raportă, că chiar
acum a fost aici domnul general.«Dl general!» răspunse Weis-
happel atins. — «A întregat de mine?»

«Nu. El a întregat numai...»

«Sper, că totul a fost în cea mai
bună ordine!»ajuns în cel mai cumplit absolu-
tism, care pentru moment părea a
sugrumă chiar și germenul vieții
constituționale.Recreându-se însă cu inutul
țara din catastrofele războiului ci-
vil și dând Monarhia din belea în
belea, s'a restabilit după multe și
multiple încercări la 1867 un fel
de regim constituțional, bazat pe
împărțirea Monarhiei în două he-
ghemonii naționale, cea germană
în țările și regatele ereditare ale
Coroanei Habsburgice și cea ma-
ghiară în țările coroanei sf. Stefan.Și aici se începe *cercul vițios*
al șovinismului.Ungarie independentă pe deplin
părea cu puțință numai presupunând
deplina contopire națională a
tuturor popoarelor Ungariei în
poporul maghiar, va să zică
în statul maghiar etnicește uni-
tar, de altă parte însă tot șovi-
nismul consideră lipsa deplinei in-
dependențe a Ungariei de cea mai
cardinală piedecă a contopirii na-
ționale a tuturor popoarelor Un-
gariei în un singur popor, în cel
maghiar.În acest cercul vițios s'a pome-
nit deodată șovinismul, că *independența*
Ungariei și contopirea artificială a
popoarelor Ungariei se exclud reciproc.

Situația se prezentează astfel:

Dacă renunță șovinismul la atri-
buțiunile independenței Ungariei, la
armată proprie, diplomație proprie,
frontiere vamale și curte regală
separată, primește în schimb nu
numai «mână liberă» în afacerile
interioare, dar chiar și sprijinul efi-
cace al celeilalte părți a Monarhiei«Da, dle maior! — Numai într-o
odaie, înștiințez cu supunere, sunt încă
păreții foarte umezi. Pete întregi...»

«Ce...e...?.. Pete...?!»

«Da, și dl medic al regimentului
crede, că locuitul în această odaie e
foarte nesănătos pentru soldați și ei
se pot îmbolnăvi aici de reumatism;
ar trebui necondiționat să se facă
ceva.»«Natural că e nesănătos, extrem
de nesănătos! Și asta o aud abiă as-
tăzi? Pentru ce nu s'a făcut acolo până
acum nimic? — Dle căpitan, eu aflu
din partea Dtale negligență în gradul
suprem, că Dta manifestezi așa de
puțin interes pentru internarea ne-
exceptionabilă a soldaților incredințați
Dtale și lași să ajungă lucrul până
acolo, ca... ca... Na, voi... voi...»«Pardon, dle maior, voiam chiar
să vă înștiințez, dar...»«De ce n'ai făcut-o deci? Asta e o
indolență punibilă, o neglijare gro-
solană a datorinței față de soldații
puși sub îngrijirea Dtale. Mă rog,
pete pe păreți. Așa ceva nu mi-s'a
mai întâmplat. Asta e ceva ne mai
auzit!... Să înștiințezi voiai Dta, ha,
să înștiințezi! Aici nu-i chiar nimic de
înștiințat. Asta aparține cercului Dtale
propriu de influință. Când eram căpi-
tan, n'aveam niciodată în ubicațiunile
mele păreți umezi; trebuie numai să
afle omul mijloace și căi, ca să nu
ajungă lucrul așa de departe. Dar la
aceasta e în prima linie necesar, săpentru de a putea forța până la
extrem contopirea artificială a po-
poarelor Ungariei.Ear dacă renunță la ideea con-
topirei artificiale a popoarelor Un-
gariei și garantează prin urmare
deplina egală îndreptățire, bazată
pe dreptate și respectarea reciprocă
a tuturor popoarelor, cari în mod
firse constituie ca elemente alcă-
tuitoare de stat Ungaria istorică,
nu mai stă nici o piedecă serioasă
în calea independenței depline a
Ungariei, căci o asemenea Ungarie
nu are numai dreptul, ci și pu-
terea de a eluptă și susține în-
tre toate împrejurările independența
deplină a țării.În acest senz stau față în față
independența Ungariei și contopirea
artificială a popoarelor Ungariei în
o singură rasă.Bărbații mari de stat ai Un-
gariei au și înțeles pe deplin acest
contrast ascuțit în momentele de-
cizive, probă Széchenyi, Eötvös
și alții, cari la 1848 au considerat
de cea mai mare nenorocire poli-
tica lui Kossuth, care prin o lo-
vitură a voit să facă imposibilul
posibil, să realizeze și Ungaria in-
dependentă și să contopească cu
forța și diferitele popoare ale țării.Pe lângă toată genialitatea lui
Kossuth a trebuit să dea politica
lui faliment din simplul motiv, că
n'a putut face imposibilul... posibil.La 1867, când după catastrofa
de pe câmpiile boeme s'a făcut
celebra tranșă, ajunsă acum în
criză, au renunțat bărbații ma-
ghiarizari de stat la atribuțiunile in-
dispensabile ale independenței de
stat pentru a obține mână liberăse intereseze omul de compania sa.
Asta însă n'o mai fac astăzi dnii că-
pitani. Mai ales Dta, dle căpitan, ai
slăbit mult din zel în timpul din urmă.
Oamenii Dtale fac ce vreau. Incuie-i
pe ticăloși cum se cade, atunci vor
dispărea îndată petele.»«Dle maior, înștiințez cu supunere,
la pete oamenii mei nu poartă vina,
casarma e nouă...»«Cu atât mai mult e necesar să
aibi grije de ținerea ei în stare bună.
Dar oamenii în loc să se spele în co-
ridor, se spală în odăi și stropesc pă-
reții; de aici vine umezeala. Până
Duminea proximă, dle căpitan, îți
dau timp să pui ubicațiunile iarăși în
stare bună; apoi voi căută să mă
conving personal, că ai implinit sau
nu ordinul meu, și sper că în viitor...
Și peste tot ce-a zis dl general despre
pete?»«Dl general? El n'a fost deloc în
odăile soldaților.»«Așaaa!... n'a fost de loc... bine,
dar apoi ce-a vrut aici?»«El a petrecut un moment în can-
celariile de companie, și a aruncat o
privire în protocoalele despre pedepse.»
«O da, așa. Acum, asta-i cu totul
altceva. Și pedepsele... erau toate în-
protocoale în regulă?»«Da, dle maior! Dl general a pe-
trecut peste tot numai cam 10 minute
în «obiectul» nostru.»«Bine, bine, acum e totul în or-
dine. De ce nu mi-ai spus tu astaîn privința contopirii forțate a po-
pulațiunii țării, bine înțeles, cu re-
zerva ascunsă, că reușind această
contopire urmează de sine și atri-
buțiunile independențeiDar socoteala a fost făcută fără
birtaș. Contopirea artificială și for-
țată a populațiunii Ungariei s'a
dovedit deja în sine ca ceva
imposibil. Șovinismul n'a tras
însă concluzia corectă din această
experiență, ci a atribuit nesuccesul
politice de maghiarizare tocmai
lipsei de deplină independență a
Ungariei.Astfel vedem, că șovinismul re-
clamă acum tocmai în intere-
sul contopirei forțate a po-
poarelor țării atribuțiunile Un-
gariei independente, fără să
mai înțeleagă ce au înțeles Szé-
chenyi și Eötvös la 1848, Deák
și Andrassy la 1867, că adevă
aceste două tendențe se ex-
clud reciproc.Un singur bărbat maghiar de
stat, astăzi departe de arena vieții
publice, bătrânul Ludovic Mo-
csáry a mai avut în zilele no-
astre curajul convingerii să spună
conștientului sei franc pe față, că
este absurd a tinde deodată și
la contopirea forțată a popoarelor
țării și la independența Ungariei,
căci pentru a realiza independența
țării are Ungaria trebuință de con-
cursul tuturor popoarelor, care con-
curs este însă cu puțință numai
pe baza egalei îndreptățiri a tu-
turor popoarelor, ear pentru ma-
ghiarizarea forțată a țării are tre-
buință de mijloacele de putere ale
întregii Monarhii, ear de aceste
mijloace dispune Ungaria numaiimediat? Așadar, nu luă în nume de
râu. Rămâi cu Dumnezeu!»Comandantul de batalion se în-
toarse să plece.

«Vă rog, dle maior...»

«Mai vrei tu ceva?»

«Voiam numai să vă întreb pentru
păreții umezi: ce să fac acolo?»«Ce să faci? Apoi, lasă-i să se
usuze, de sine înțeles, ce altceva!»«Bine, dar cum, dle maior? Am
probat să încălzesc odaia, dar porția
de lemne e așa de mică, încât cantita-
tea prescrisă susține temperatura chiar
numai abiă ceva peste zero.»

«Atunci tu trebuie în alt mod...»

«Am probat și prin aerizare sâr-
guincioasă pe timpul, când soldații
sunt afară...»«Da, a aeriză sârguincios, asta-i
adevăratul mijloc.»«Dar am constatat, că acum, când
vremea e în continuu umeză, prin de-
schiderea ferestrelor umezeala crește și
mai tare pe păreți.»«Asta în adevăr este fatal. Na,
vei află tu vr'un remediu, gândește-te
numai și mai departe. Adio; trebuie
să mă duc acum în cancelarie, am să
subscriu încă diferite protocoale.»«Permiteți, dle maior, încă un mo-
ment...»«Ce mai vrei? Te rog, exprimă-te
scurt.»«Ar fi totuși posibil, ca dl general
să viziteze la proxima ocaziune și
odăile.»

dacă renunță la atribuțiunile independentenței.

Acesta este cercul vițios, în care a ajuns politica șovinistă, și tocmai evenimentele ce se desfășură de prezent înaintea ochilor noștri ne învederează, că a sosit momentul când șovinismul se execută pe sine însuși.

Criza pare că a ajuns la punctul de culminațiune. Luni a primit Maj. Sa în castelul seu din Buda în audiență pe contele Iuliu Andrassy și i-a comunicat, că în afacerile interioare ale țerii oferă unui eventual cabinet din sinul coalițiunii «mână liberă», în chestia separațiunii vamale lasă să se înțeleagă direct corpurile legiuitoare austriene cu cele ungare, ear în chestiile militare nu mai face nici o concesione. Contele Iuliu Andrassy a adus aceasta la cunoștința dirigenței coalițiunii opoziționale, care mulțumind lui Andrassy pentru zelul desvoltat, a declarat, că nu poate accepta punctul de vedere al Monarhului și după ce Coroana stă intransigentă pe punctul seu, *declară totodată tratativele de încheiate*. Pe eri, Miercuri, s'a convocat plenul coalițiunii. Rezultatul acestei ședințe nu-l cunoaștem, când scriem aceste șire. E probabil, că încă tot ieri va fi comunicat contele Andrassy Maj. Sale concluzul coalițiunii. Stând astfel lucrurile este probabil, că deja azi sau mâne va numi Maj. Sa un ministru president din sinul partidului guvernamental de până acum.

Revizuirea transacției dela 1867. Camera imperială din Viena a primit un an în propunerea lui Derschatta de a se exmite o comisiune de 48 pentru revizuirea raportului dintre Ungaria și Austria. Scopul acestei deciziuni este — precum a zis deputatul baron de Morsey — ca parlamentul austriac în momentul, când Coroana e expusă presiunii nizuințelor radicale maghiare, să stea în ajutorul Coroanei în interesul Austriei și al întregului imperiu. Punctul de vedere al camerei imperiale față de aspirațiunile șovine din Ungaria pe terenul afacerilor comune este «Nil de nobis sine nobis».

Ministrul austriac al apărării țerii despre reformele militare. Noul ministru austriac al apărării țerii, generalul Schönaich a făcut în fața corespondentului unui ziar vienez declarațiuni importante despre chestiunile militare. «Sustținerea unității armatei e

«Așa, hm! Da, tu ai drept, ar fi posibil. Ce-am putea face?»

«Eu cred, că nu ne rămâne altceva, decât să anunțăm acest inconvenient. Casarma este nouă și deci este foarte explicabil...»

«În adevăr, e drept. Casarma e nouă, la asta nu m'am gândit. Frumos. Așadar anunță asta. Cui vrei să anunți?»

«În scris comandai de «obiect».

«Mie? Dar ce să fac eu? Nici eu nu pot să ajut nimic. De altfel, chiar îmi vine în minte, că tu ai în compania ta un decurion, care e zidar de profesiune».

«Da. Dar el totuși nu poate să usuce păreții».

«Dar atunci nici eu nu'ți pot ajuta. Eu însă gândesc, că zidarul, dacă nu altcum, îți va putea cel puțin arăta mijloacele...»

«Ah, mijloacele le-ași ști eu, dle maior. Îmi trebuie numai un adaus la porția de lemne, ca să pot încălzi mai intensiv odaia».

«Așa, așa, hm, da... da, da, asta n'ar fi tocmai rău. Dar eu care's comandant de «obiect», tot nu pot avea la dispoziție așa ceva; de unde deci?»

«Credeam numai, poate dacă dl maior ar înainta anunțul meu mai departe la comanda casarmei și aceasta...»

«La dl colonel?»

«Da, și eventual dela comanda casarmei s'ar putea propune la ministeriu o urcare excepțională a pausalului de încălzit».

prima noastră datorință și — așa se pare — aceasta e opinia dominantă. Se și accentuează în genere, că în cazul separațiunii economice e posibilă susținerea armatei unitare. Comunitatea vamală și armata unitară sunt în astfel de raport una cu alta, încât una e consecuența celeilalte». «În privința limbii de comandă nu se așteaptă nici o modificare. Comanda trebuie să rămână necondiționat germană, pentru că multe naționalități existente în armată numai în limba germană se pot înțelege una cu alta. Comanda germană deci trebuie susținută, nu pentru că am urî vre-o naționalitate, ci pentru că aceasta e chestiune de viață pentru armată. Cât de periculos ar fi, dacă, încuviințând comanda maghiară, naționalitățile negermane din Austria ar pretinde comanda cehă, polonă, ruteană etc.!» Despre revizia legii de apărare min. Schönaich zice că e hotărâtă introducerea serviciului militar de 2 ani. Prin această reformă însă devine necesară urcarea contingentului militar și a cheltuelilor militare. «Reforma procedurii penale militare încă e gata; numai în privința limbii de pertractare la tribunalele militare ungare n'au ajuns guvernele la înțelegere: să fie maghiară în Ungaria limba de pertractare sau să rămână germană?» Declarațiunile aceste trebuiesc permise cu rezervă, deoarece — precum anunță ziarul oficial «Bud. Tud.» — declarațiunile lui Schönaich au fost în mare parte reproduse necorect în ziare.

Socialiștii creștini contra pretenziunilor șovine. Partidul socialist creștin din Austria a ținut Luni seara la Viena adunare pentru a lua poziție contra pretenziunilor exorbitante ale șoviniștilor dela Budapesta. Dep. Bielohlawek, Schraffl, Geszmann au rostit discursuri energice contra șovinismului. «Socialiștii creștini vor rezistă rezolut contra aroganței maghiare: Până aici și nu mai departe!», zice Bielohlawek. «Ideea de a permite la porțile și în spatele capitalei imperiului desfășurarea unei puteri militare, care nu se supune exclusiv voinței Monarhului, resident în Viena, e așa de absurdă, încât despre aceasta nici nu se poate vorbi. Așa ceva ar fi curată nebunie. Pentru armată ungară nu există la noi nici un bănuț», zice dep. Schraffl. «Dacă vor fi acordate în orice formă noi concesii în privința națională, atunci pentru noi există numai un punct: separația politică a armatei în o armată austriacă și una ungară, dar noi nu ne vom mai simți datori să plătim nici un crucer pentru armata ungară, ci ne vom susține chiar anumite drepturi de re-

«Hm, hm, hm, știi tu, în principiu îți dau tot dreptul. Da, asta s'ar putea face. Dar acum natural că nu. Acum dl colonel și dl brigadir și toți domni mari sunt foarte ocupați cu «descrierea cualificațiunii». Așadar după descrierea de cualificațiune, dragă amice; peste o lună. Atunci vom vedea ce e de făcut. Deocamdată ajutăți cum poți.

«Îmi e numai de soldați, dle maior. Dl medic de regiment zicea chiar...»

«O ce, medicul de regiment! Nu trebuie să le iai toate așa verbal, cum zic domni aceștia... și nu trebuie să lași nici pe soldați să se moleșească așa de tare. Cum este într'o baie de aburi? Și acolo sunt păreții umezi și totuși băile de aburi sunt chiar foarte sănătoase. Și ce fac oamenii vara, când stau câte odată ceasuri întregi în apă și totuși se simt foarte bine și plăcut. Nu, nu, iubite amice; fă numai cum îți spun. Aerizează sârguincios, și altele. Cât pentru pete, ele natural că trebuie să dispară, căci dacă odată dl general inspecționează odaia, nu vreau să am dificultăți. Așa, acum știi tot. Deci, rămâi cu Dumnezeu, acum în adevăr nu mai am timp pentru tine. Servus, servus!»

Weishappel mai întinde amical căpitanului mâna, salută în fugă și se depărtează grabnic în direcția cancelariei sale.

Trad. de Ghiță.

gres pentru tot ce am făcut până acum în Ungaria spre scopuri militare. Și dacă voese domni din Ungaria cu tot prețul teritoriului vamal separat, noi nu-i putem împedeca, dar atunci separațiunea trebuie executată fundamental și imediat și în această chestiune nu mai trebuie să existe stadiu de tranșiție și decenii întregi, în decursul căror decenii noi sângerăm în continuu și întărim și mai mult pozițiunea Ungariei», zice Dr. Geszmann. În senzul discursurilor pronunțate s'a primit unanim și o rezoluțiune, care culminează în pasagiul: «Adunarea stă pe punctul unității imperiului, al armatei unitare și al teritoriului vamal unitar, dar numai pe lângă presupunerea, că relațiunea Austriei față de Ungaria va fi în fine regulată prin dispoziții clare, lămurite și durabile».

Din România. Consiliul ministerial român a decis să întrebuițeze 9 milioane lei din excedentele bugetare, pentru lucrări publice. Din cele 9 milioane trei se vor folosi pentru continuarea lucrărilor în portul Constanța. Prin aceste lucrări publice se așteaptă ameliorarea soartei muncitorilor.

Grâu și neghină.

Dl Virgil Onițiu, directorul marei gimnaziu român gr. or. dela Brașov, a rostit la adunarea populară a Românilor din Scheiul Brașovului, care a avut loc la 11 Febr. st. n., un discurs*) important, în care a luat poziție față de agitația fără rost și suflet, ce se nutrește în sinul poporului român de acolo din partea unei clice interesate în afacerile averii bisericești sfului Nicolae.

N'avem de gând să luăm de astă dată poziție în lupta ce se poartă în acel oraș frunțat al provinciei metropolitane gr. or. române, dar ținem să reproducem din discursul dlui Onițiu acea parte generală, care conține adevăruri ce se potrivesc nu numai la stările triste din parohia sfului Nicolae din Brașov, ci trebuie să fie pe deplin considerate în toate părțile locuite de Români.

«Eată această parte generală:

«Bătrânul Miron Costin, marele cronicar al Moldovei, mort acum 214 ani, unul dintre cei mai însetoși după știință și după carte bărbați ce a avut neamul nostru, cu înțelepciunea firească a vorbii sale bătrânești serie într'un loc:

«Puternicul Dumnezeu, cinstite iubite cetitorule, să-ți dăruiască după aceste cumplite vremi a anilor noștri, când-va și mai slobode veacuri, întru care, pe lângă alte trebi, să aibi vreme și cu cetitul «cărților a face iscusită zăbavă; că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului «zăbavă, decât cetitul cărților».

Împlinitu-s'a dorința bunului cronicar.

Dat-a Dumnezeu după acele «cumplite vremi a anilor lui, azi «mai slobode veacuri», în cari «pe lângă alte trebi» putem să ne îndeletnicim și cu cetitul cărților. Dat-a Dumnezeu să avem bărbați cărturari, cari să ne povățuiască prin scrisul lor și dat-a Dumnezeu să avem și mult popor cu cunoștință de carte, care să facă «iscusită zăbavă» cu cetitul celor scrise de oamenii sei cărturari.

Scriitorii de cărți și de gazete sunt sămănătorii, cărțile și gazetele sunt sămânța învățăturii, ear mulțimea poporului cetitor este pământul, în care are să ncolțească, să crească și să rodească sămânța învățăturii.

Fericit poporul ai cărui cărturari și gazetari sunt sămănători de semințe bune, de învățături înălțătoare și de folos obștească; — nefericit, de trei ori nefericit poporul, ai cărui cărturari și gazetari nu sunt sămănători de semințe bune, ci de neghină și de scaiu, — căci sufletul poporului este ca și pământul, el primește deopotrivă

și sămânța cea bună și sămânța cea rea, în el încolțește și firul de grâu și buruiiana, și durere — tot ea pământul — sufletul poporului poate fi coplesit mai lesne de buruiiana rețelilor învățături, decât de rodul bogat al celor bune. Grâul e mai plăpând decât scaiul și unde e grâu și scaiu împreună, acolo grâul se prăpădește și scaiul dă înainte.

Cine a propoveduit oare învățături mai adevărate, mai curate și mai Dumnezești între oamenii din popor, decât însuși Mântuitorul și Domnul nostru Isus Hristos? Și totuși învățătura lui a încolțit abia în sufletele unui mic mănunchiu de oameni, ear mulțimea poporului primind neghina sămănată de farisei și cărturarii mincinoși, în ziua cea de cumpănă a Mântuitorului, strigat-a într'un glas: răstignește-l!

Și trecut-au sute de ani și vărșatu-s'a sângele nevinovat a mii și mii de mucenici până când lumea a înțeles și a primit sfânta învățatură a Domnului nostru Isus Hristos, stărpindu-se astfel scaiul păgânătății din sufletul popoarelor și făcând sa'ncolțească grâul curat al creștinătății.

Ar fi un păcat neiertat pentru noi ceștialți cărturari, pe cari ne-a învrednicit Dumnezeu să avem parte de învățatură, și cari vedem și cunoaștem sămânța cea rea, ce se aruncă în popor cu atâta nesocotință din partea unor frați rătăciți, — zic, ar fi un păcat de neiertat, dacă în fața acestei porniri am tăcea și am sta, cum se zice, cu mâinile în sin. Nu ca să luminăm pe frații noștri cărturari rătăciți, căci sunt ei destul de luminați, ca să vadă că umblă pe cai străambe, — ci ca să luminăm pe bietul popor, care crede în scrisul tipărit și se lasă ușor sedus de învățături rele! Eată o datorință frumoasă și grea pentru noi, pe care o să ne-o și împlinim, dacă ne va ajuta Dumnezeu.

Căci numai atunci, când poporul cetind în cărți și în gazete va ști să deosebească sămânța cea bună de sămânța cea rea, când va ști să înțeleagă glasul adevărului și când nu se va lăsa mormit de șoaptele mincinoase ale Satanei, — numai atunci se va fi împlinit aievea și cu adevărat rugăciunea bătrânului cronicar, care cu glasul lui cuvios și blând zicea:

«Puternicul Dumnezeu, cinstite iubite cetitorule, să-ți dăruiască după aceste cumplite vremi a anilor noștri, când-va și mai slobode veacuri, întru care, pe lângă alte trebi, să aibi vreme și cu cetitul cărților a face iscusită zăbavă; că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului «zăbavă, decât cetitul «cărților».

Revoluția în Rusia.

— Studiu original —

De Dr. T. V.

PARIS, Martie 1905.

VII.

Poporul rus.

Ca încheere spre a completa icoana adevărată a revoluției ruse, voui da o icoană fidelă a stării materiale și intelectuale a poporului, care alături de cele expuse în cele precedente ne va arăta, că revoluția actuală nu e opera unor agitatori, cum se susez de obicei guvernele cu musca pe căciulă, ci e consecuența necesară, fatală, a stării actuale, că aceia, cari seamănă baionete, nu pot seceră decât bombe și dinamită.

Am arătat în cele precedente, că despotismul birocratic nu tinde numai la deținerea puterii, ci el tinde înainte de toate la averie. În această tendință banii publici îi sunt chiar atât de puțin sfinți, ca banii particularilor. Corupția din sus până în jos e instrumentul principal al acestui despotism. Războiul costă 7 milioane de franci pe zi, din acești bani a cincea parte intră în buzunarele ampoloiaților, și azi e lucru recunoscut, că factorul cel mai

*) Discursul a apărut în broșură separată sub titlul: „Feriți-Vă de otrava sufletească a învățăturii rele” și se poate comanda la tipografia A. Mureșianu Brașov.

preponderant al dezastrelor Rusiei în războiul actual e corupția. Sunt exemple eclatante, cari ne dovedesc, că înșiși ministrii sunt pradă corupției, și că corupția e tacite recunoscută prin Țar însuși. A cincea parte din bugetul țării intră pe canale murdare în buzunarele oficianților. Corupția fiind sancționată de sus, poporul rus e convins, că această parte delapidată din buget nu poate fi salvată fără controla directă a națiunii. Guvernul știe însă foarte bine, că îndată ce acest control e acordat, zilele despotismului birocrat sunt numărate. Vedem deci, că și acest despotism se reduce la o simplă chestie de pâine. Ce ar face la noi droaia de gentry scăpătați și veniți din cele patru unghiuri ale țării, cari ocupă azi toate posturile administrative și judiciare, dacă egala îndreptățire a naționalităților ar fi de fapt recunoscută? Spre a putea menține această ordine, a trebuit să sugereze masselor mari oarbe panmaghiarismul, ideea de stat unitar maghiar. În ultima analiză nu e nici asta alta, decât o chestie de pâine.

Starea actuală economică a popoului rus e nesuportabilă. Witte însuși o recunoaște. Agricultură în Rusia, după cum am fost expus în articolii din anii trecuți, încătușată prin dări enorme, decade din zi în zi, foamea în popor e la ordinea zilei și se repetă în fiecare an. Că decadența popoului rural ce înseamnă în Rusia, ne arată faptul că 78% a popoului rus sunt agricultori (în Germania 45, în Anglia 13). Din raporturi confidentiale rezultă, că țărănul rus mănâncă de trei ori mai puțin decât țărănul german. Prăsirea vitelor în Rusia centrală scade în măsură îngrozitoare. În cei din urmă 20 de ani numărul cailor a scăzut cu 20%, al boilor cu 40%, al vacilor cu 50%, al oilor cu 71%, al porcilor cu 87%. Nu voesc a obosi cetitorul cu înșirarea și a altor date statistice, mă mărginesc numai la constatarea faptului, că dările, cari apasă țărănimea, sunt revoltătoare.

Starea mizerabilă a țărâniei trebuie atribuită nu numai condiției ei mizerabile economice, ci și organizării administrative a țării și lipsei de instrucție. Ce privește organizarea administrativă, cel mai important organ sunt »Zemstvo», un fel de congregație comitatensă, cum am spus dejă. Membrii ei sunt aleși din 3 grupuri de proprietari de pământ: domnii de pământ dela țară, domnii de pământ din orașe și țărâni; acești membri sunt aleși pe 3 ani. Funcția lor eră pe timpul, când au fost introduse prin Alexandru II, administrația locală, învățământul popular, igiena publică etc. Acesta e unicul organ, care a mai putut pentru oareșicare timp rezista influenței despotismului birocrat. Nu e mirare deci, că în momentul, când Plehve a ajuns la putere, primul lui mare atac a fost adresat fortăreței Zemstvoudilor. Oficianți de stat au luat în mână administrația locală, controlul bugetelor locale, învățământul popular, ba au mers atât de departe, că au destituit pe toți învățătorii populari sub pretextul, că »învață istoria Rusiei și alte lucruri nefolositoare», au destituit pe medici, pe motivul că »au încercat, sub pretextul igienei, de a organiza școli pe principii subversive».

(Finea va urmă.)

Războiul ruso-iaponez.

Retragerea Rușilor.

Comandantul suprem al armatei rusești general Lenewits anunță cu datul de 18 Martie:

Baterii iaponeze au puscat eri asupra detașamentelor noastre din văile dela Tavanpun și Yanper. Inimicul s'a arătat în apropiere de Kaotaitse. Orașul Fakumōn a fost ocupat de cavalerie iaponeză. Armatele noastre se concentrează tot mai mult.

Din Tokio se anunță, că situația armatei ruse urmărite e îngrozitoare. Soldații ruși sunt esofați și demoralizați. Rușii se retrag la Carbin și Iaponezii neliniștesc continuu armata rusă ce se retrage.

O parte a trupelor iaponeze a urmărit armata rusă până la Kaijuan. Rușii au părăsit la 18 Martie acest oraș, după ce au dat foc stațiunii de cale ferată.

Perderile iaponeze.

Perderile Iaponezilor în luptele dela Mukden sunt 52.000 oameni, între cari cam 1000 ofițeri. Marti în 8 Martie generalisimul iaponez Oyama a intrat cu triumf în Mukden.

Sfat bun respins.

Înainte de lupta dela Mukden președintele Statelor-Unite Roosevelt a trimis Țarului o telegramă, în care i-a dat sfatul înțelept să încheie îndată pace, pentru că atunci o va putea încheia în condiții mult mai favorabile, decât după înfrângerea totală a armatei rusești. Țarul a răspuns imediat preșidentului Roosevelt, că respinge necondiționat propunerea lui.

Informațiuni.

Premii pentru cele mai bune piese teatrale. Comitetul Societății pentru fond de teatru român decerne două premii, unul de 500 coroane și al doilea de 300 coroane pentru cele mai bune piese teatrale din câte i-se vor prezenta până la 1/14 Octombrie a. c., între următoarele condițiuni: 1. Subiectul piesei să fie luat din viața popoului român ori a clasei noastre culte. (În privința extenziunii și a genului piesei nu se pune autorului nici o restricțiune.) 2. Manuscriptul să fie scris clar și legibil, tot numai pe o față de hârtie. 3. La manuscript se va alătura un plic sigilat, având pe avers titlul piesei, iar în lăuntru un bilet cu numele complet al autorului. Manuscriptele sunt a se trimite la adresa secretarului Societății, dlui Dr. Iosif Blaga în Brașov (Brassó). Piese premiate se vor tipări pe cheltuiala Societății; autorul va primi 50 exemplare tipărite. Brașov, 5/18 Martie 1905. Pentru comitetul Societății: Virgil Onișiu m. p. v.-preșident, Dr. Iosif Blaga, secretar.

Jules Verne în agonie. Renumitul romancier francez Jules Verne, ale cărui opere sunt traduse mai în toate limbile, zace în Amiens (Francia) pe patul de moarte. Jules Verne e de 77 ani. De câțiva ani e orb. E interesant că Verne, care în fantazia sa a cutierat toate părțile pământului precum și celelalte planete și întreg universul, abia a eșit vreedată din orașul Amiens. În străinătate n'a fost nici odată și de 40 ani n'a fost nici la Paris. Publicul nostru îl cunoaște pe Jules Verne mai ales din romanul »Castelul din Carpați» tradus de Dr. Victor Onișor.

Alegere de paroh. Duminică la 19 Martie n. a avut loc alegerea de paroh gr.-or. român în comuna Coștei (protopresbiteratul Făget). A fost ales cu unanimitate dl Eugen Sudreșian, fost prot-capelan în Lugoj. Alegerea a decurs în ordine sub conducerea P. O. D. protopop Sebastian Olariu.

Școală română de menaj și industrie. Ne sosește vestea despre o hotărâre laudabilă a domnișoarelor române din Sibiu, cari au promis a veni într'ajutor »Reuniunii Femeilor române din Sibiu» la înființarea școlii de menaj și industrie, și au luat asupra lor sarcina de a organiza loteria proiectată de obiecte, în favorul școlii. Pregătirile fiind dejă aproape încheiate, încă în cursul acestei săptămâni vor fi emise loturile, à 1 cor. Loteria va cuprinde 650 câștiguri, formate din daruri frumoase și prețioase, intrate spre scopul acesta. Amănunte despre loterie cât și despre donațiuni vor urmă în numerii viitori.

Petiția contra mandatului de deputat dela Dobra. Se știe, că aderenții dlui Dr. Aurel Vlad au atacat prin petiție la Curie mandatul deputatului guvernamental Lázár László, ales prin mijloace ilegale la Dobra. Totodată au acuzat și pe președintele alegerii Dr. Csernovits Mihály. Curia a remis petiția pentru a fi ajustată mai bine. Acum aderenții lui Vlad au redactat o

nouă petiție, bine ajustată, și au prezentat-o Luni la Curie.

† Constantin Darabanțiu, ofician comitatens în Lugoj, a încetat alaltăeri din viață în etate de 54 ani. În urmărirea a avut loc eri conform ritului bisericeii rom. gr. or. Odihnească în pace!

Rentors dela America. Preotul român din Bandul-de-Câmpie Zaharie Oprea, care fusese trimis de Metropolitul Meșianu la America să împlinească trebuințele sufletești ale Românilor gr.-or. din America, s'a rentors sănătos acasă.

Tunuri pentru România. Ministeriul român de război a primit înștiințare dela uzina Krupp, că în Iunie vor fi gata 82 tunuri cu tragere repede pe seama României, iar alte 82 vor fi gata în Martie 1906. Restul de 300 tunuri din cele comandate de guvernul român va fi gata mai târziu.

Masa studenților din Năsăud. Corpul profesoral dela Năsăud a luat inițiativa laudabilă de a înființa și la gimnaziul român de acolo »Masa studenților». La apelul lansat de corpul profesoral, inimi generoase au contribuit în total 2200 cor. și astfel conferența profesorală a fost în stare să inaugureze la 1 Martie masa studenților, la care au fost primiți deocamdată 8 elevi, cari plătesc pentru prânz câte 12 cor. 50 bani pe lună. De Dumnezeu, ca fondul pentru »Masa studenților» din Năsăud să crească și înflorească.

Sporirea armatei germane. Camera imperială din Berlin a primit Luni proiectul de lege, în virtutea căruia contingentul militar în timp de pace va fi urcat începând din anul 1910 cu 55839 soldați. S'a primit și proiectul de lege, prin care timpul serviciului militar în Germania e fixat pentru cavalerie și artilerie călăreată la 3 ani, iar pentru celelalte arme la doi ani.

Emigrările cresc. Emigrările din Ungaria la America iau dimensiuni tot mai îngrijitoare. Săptămâna trecută 4133 emigranți ungureni au sosit la New-York și anume 1430 Maghiari, 1654 Slovaci, 729 Șvabi, 262 Croați și 58 Români. Dintre emigranții români 8 s'au așezat în statul Pensylvania, 50 în statul Ohio.

Catastrofă teribilă la ocele de cărbuni dela Drencova. La ocele de cărbuni dela Drencova (com. Caraș-Severin) s'a întâmplat în una din zilele săptămânei trecute o explozie teribilă de gaz subteran. 10 ocnari au fost uciși momentan, 6 au fost grav răniți. Dintre cei răniți doi au murit. Probabil numărul victimelor e și mai mare. Oficiul pretorial din Moldova-nouă a pornit anchetă și a aflat, că nimenea nu e vinovat la această explozie. Probabil, că unul dintre ocnarii uciși a mers cu pipa în ocnă. Victimele catastrofei au fost înmormântate Sâmbătă. Cercetarea se continuă.

Maghiarizări de nume. Fosta oficială aduce știrea, că George Petrișor din Cluj și-a maghiarizat numele în Pálfi. Deodată cu el și-au maghiarizat numele indivizi ca Kamfner, Hirsch, Friedmann, Fischer, Kohn, Weisz, etc. Dumitru Broșoiu, locuitor în Bonț, și-a maghiarizat numele în Boros. Emil Neamțu, locuitor în Budapesta, și-a maghiarizat numele în Németh.

Bandă de jefuitori prinsă. Jefuitorii oficiali de dare dela Zelau și a celui din Careii-mari formează o bandă de 11 persoane, toți Ovrei, cu numele Talisman, Rittmann, Moritz, Weltmann, Vigdorovits, Brichmann, Fuhrmann, Mühistein. Banda se ramifică în Ungaria, Ardeal și Bucovina. Gazda jefuitorilor eră Berle Muhlstein din Vatra Dornei (Bucovina). Toți 11 au fost prinși, dar la ei s'au aflat numai 2000 coroane, deși au jefuit numai dela oficiul de dare din Zelau 606.181 coroane, în bani și hârtii de valoare. Banda bine organizată a mai comis următoarele jafuri: în 10 Iulie 1902 a jefuit dela David Izrael din Ida-mare 47.716 coroane; în 4 Sept. 1902 a jefuit dela Lud. Rokász din Remetemező 124.000 cor.; în 28 Dec. 1902 a jefuit dela oficiul de dare din Careii-mari 140.000 cor.; în 26 Ian. 1905 a jefuit dela adv. Papp Sándor din Reghinul-săsesc 61.650

cor.; cu totul a jefuit deci în curs de 3 ani 980.000 coroane. Rentabilă ocupațiune!

Duel. Duminică a avut loc la Budapesta duel între chemistul Dr. Faragó Andor și oficianul postal Sebes Richard. Amândoi s'au rănit grav unul pe altul. Sebes a tăiat până la rădăcină urechia dreaptă a lui Faragó, iar acesta a făcut pe pieptul lui Sebes o tăietură de 50 cm. lungă și foarte gravă, tăindu-i chiar și arterele. Medicii au legat repede ranele combatanților răniți grav, cari mult timp vor avea să zacă în pat.

Turburările din Rusia. Un tinăr de 25 ani a puscat Luni de 3 ori cu revolverul asupra guvernului dela Viborg, Mjasojedow, răbindu-l mortal. Atentatorul a fost arestat. — În orașul Beresino au provocat Ovrei turburări, la cari au fost uciși comisarul de poliție și un polițist. — Greva muncitorilor de câmp e generală în districtul Lublin. Greviștii silesc pe proprietari să-și părăsească moșiile.

Viață lungă. În Careii-mari a murit zilele aceste proprietarul Mihail Karácsnyi, care a trăit 104 ani. Până la etatea de 100 ani Karácsnyi n'a fost nici odată bolnav și numai în anii din urmă s'a îmbolnăvit.

Mulțămită publică.

La fondul »Masa studenților» dela gimnaziul din Brad au intrat următoarele dăruiri benevole:

1. Dela »Crișana» soc. de cred. și econ. Brad, 100 cor.
 2. Dela »Zarandeană» soc. de cred. și econ. Băița, 20 cor.
 3. Dela »Cordiana» soc. de cred. și econ. Fofeldea, 10 cor.
 4. Dela Georgiu Popovici, preot gr. or. Ciciova, drept cunună eternă pentru soția sa Floare Popovici n. Albulescu, 25 c.
 5. Dela Ioan Perian, paroh în Criștior, binefăcător pe viață, 20 cor.
- Marinimoșilor binefăcători li-se exprimă mulțămită profundă.
Brad, 5/18 Martie 1905.

Comisiunea administrativă.

VARIETĂȚI.

Femeia săracă și ingerul. O femeie săracă avea dorința, ca Dumnezeu să-i dea de știre cu 3 zile înainte ziua morții ei, ca să se poată pregăti bine la drumul cel lung al morții. Domnul i-a ascultat dorința și cu 3 zile înainte de moarte a trimis la femeie un inger. Femeia s'a speriat și când ingerul i-a spus de ce-a venit, femeia i-a vorbit astfel: Bunule inger, te rog să-mi faci un bine; rentoarce-te în ceriu și spune-i Domnului, că nu m'ai aflat acasă.

Cursul pieței Lugoj.

	centene	coroane	bani
M a r f a			
Grâu prima calitate	90	17	20
» de mijloc	85	16	80
Săcară prima calitate	80	14	60
» de mijloc	75	13	80
Orz prima calitate	80	14	60
» de mijloc	75	14	—
Ovăs prima calitate	45	14	80
» de mijloc	40	13	60
Cucuruz prima calitate	85	16	60
» de mijloc	85	16	40
» nou	10	—	—
Făină 0.	75	30	40
» prima	72	29	60
» albă	70	28	80
» brună	68	28	20
Orez	1	48	—
Gris	80	36	—
Arpăcaș	70	48	—
Mazăre	90	48	—
Linte	85	56	—
Fasole	80	36	—
Mălaiu mărunț	70	36	—
Cartofi	—	12	—
Fân prima calitate	—	9	—
» de mijloc	—	8	—
Paie	—	4	—
Stejar	—	6	20
Cărbuni de peatră	—	5	50
» de Petroșeni	—	4	—
Oloiu de rapită	—	96	—
Lumini de stearină	—	1	08
» topite	—	—	84
Săpun	—	80	72
Carne de vită I. calitate	—	1	20
» II.	—	1	12
Unsoare de porc	—	1	60
Sămânță de chimin	—	1	12
Sare, bucăți	—	22	—
Zăhar	—	96	—
Vin	—	80	—
Spirt I.	—	15	—
» II.	—	14	—

Următoarele cărți din biblioteca unui învățat se vind foarte ieftin. A se adresa la dl

George Stefiu în Suceava

(Bucovina):

1. Analele „Academiei Române“ tomuri singuraticice à
2. Adoleşchia filotheos, adevă îndelatinicire iubitoare de Dumnezeu, tom I. Iaşi 1815
3. Andrieuici S.: Inv. ort. din rel. creşt. Dogmatica generală, Viena 1862
4. Acelaşi, Istoria sfântă a T. V. şi N. pentru şcolarele pop. Viena 1865
5. Arătare cum se cetesc pesnele în sfântul şi marele post, sub Veniamin metropolitul Moldovei
6. Atârnare în loc de scrisoare asupra tarafului Onkelliştilor de dascălul Petru Stamatiadi, 1791
7. Biblia dela 1688 sub Şerban Cantacuzino, Bucureşti
8. Biblia dela Blaj, 1795
9. Berariu: Colecţiune de predici, Cernăuţi
10. Bianu: Catalogul manuscrisurilor rom. ale „Academiei Rom.“
11. Bibescu G.: Roumanie
12. Bodnărescu Samson: Scrierile sale, Cernăuţi 1884
13. „Candela“ 1882—1904 à
14. Călindar pentru Bucovina pro 1843. 45, 46, 49, 52, 53 şi 55 à
15. Cantemir Dim.: Opurile sale, 7 vol. Bucureşti 1872—83
17. Carte folositoare de suflet Iaşi 1819
18. Catechis mic rom.-sârb-germân, întărit la 1774 de sinodul ep. din Carloviţ. Cernăuţi, 1804
19. Comoroşan A.: Dogmatica ort. partea gen.
20. Aceeaşi, partea specială
21. Doisprezece psalmi. Neamţu, 1836
22. Epitome ton theion dogmaton, adevă arătare şi adunare pe scurt a Dumnezeştilor dogme etc., Neamţu 1816
23. Elemente aritmetice, Iaşi, 1795
24. Fătu I.: Istoria Românilor, 2 tomuri, Galaţi 1853
25. Fotino-Sion: Istoria Daciei, 2 tomuri, Bucureşti 1859
26. Gheorghiu: Dicţionarul lui F. Damé, studiu critic.
27. Hajdeu: Ion Vodă cel cumplit, Bucureşti 1865
28. Hurmuzachi E.: Documente privitoare la ist. Rom., tomuri singuraticice à
29. Ianovici V.: Ermineutica biblica, Viena 1868
30. Tălcuirea T. N. (cătră cei 4 evang. şi Fapt. ap.), 5 tom à 4
31. Învăţătura Ecaterinei II cătră rânduita epitropie 1773
32. Kalinderu I.: Studiu asupra legii celor XII tabule, Bucureşti 1888
33. Laurian A. Treb.: Istoria Românilor I. şi II., Iaşi 1853
34. Marian S. Fl.: Sf. Ioan cel Nou dela Suceava
35. Maniu: Povestea priveghitoarei
36. Mitrofanovici: Omiletica
37. Onciul Isid.: Archeologia biblica
38. „ „ Introducere în cărţile T. V.
39. „ „ Cartea psalmilor (Espl.) după textul masoretic
40. Olariu I. Dr.: Introducere în cărţile T. V. şi Nou
41. Paulini: Gramatica româno-latină. Iaşi 1840
42. Pravila dela Târgovişte 1652
43. Pastorală a Mitr. Iacov al Moldovei 1795
44. Popovici George: Index Zolkiewiensis
46. Psaltirea, Braşov 1833
47. Pumnul A. Lepturare, à
48. „ „ Moşile mânăstireşti
49. Regnault-Fătu: Istoria principatelor dunărene, Iaşi 1856
50. Scurtă rusască, gramatică talmăcită în moldoveneşte. Chişinău 1819
51. Scriban Neofit: Duplu paralel sau biserica în faţa papităţii
52. Stefanelli Iuv.: Catechese, 3 tom.
53. „ „ Liturgica
54. Şaguna: Elementele dreptului canonic
55. Sfânta şi dumnezeasca Liturgie a SS. Ioan Zlatoust, Vasile şi Grigore, Iaşi 1715
56. Şematismul diecezei gr.-or. a Bucovinei pro 1841 şi 1844 (germ.) à
57. Tarnavski-Voitschi: Predici pentru toate Duminecile, 3 tom. à
58. Urechia V. A.: Arhimandritul Vartolomeiu Măzăreanul
59. Viaţa Prea Cuviosului Stareţ Paisie, Neamţu 1836
60. Ioan Damaschin: „Descoperirea cu de-amăruntul a pravoslavniciei credinţe“, Iaşi 1806

Cor
6.
8.—
1.—
—80
10.—
8.—
—20
90.—
2.—
1.—
25.—
2.—
8.—
—60
35.—
10.—
10.—
10.—
12.—
8.—
40.—
10.—
6.—
10.—
—40
4.—
25.—
3.—
20.—
20.—
—60
8.—
—60
—40
10.—
12.—
8.—
6.—
120
2.—
150.—
1.—
2.—
8.—
2.—
4.—
5.—
6.—
5.—
20.—
2.—
4.—
8.—
1.—
7.—
—40
8.—
8.—
3.—



Bilz Naturheilmittel

Cel mai excelent sfetnic în toate cazurile de boală pentru casă şi familie. Cel mai bun medic de casă, infalibil şi practic. Cartea aceasta să nu lipsească din nici o familie, în care se ceteşte nemţeşte.

Red. (15—4.)

Preţul opului în ediţia de 1 volum cor. 19-20 bani. Solviri în — rate —
Preţul în ediţia de 3 volume cor. 30 — se admit.

Cereţi prospecte gratuite şi franco, dela Re prezentantul general:

Reformschriftsteller
Schmall Viena (Wien) VII 3.

Doi învăţăcei români

în etate de 13 ani, bine dezvoltăţi, sănătoşi, cu şcoală fie şi mai puţină, se primesc imediat la un măestru român.

Dacă băeţii sunt săraci, ortani, lipsiţi de haine, măestru-stăpân îi primeşte cu cheltuiala sa, numai să fie copiii bravi şi ascultători.

A se adresa la administraţia ziarului nostru „Drapelul“.

Nr. 62 (5—2)

E. Fitz

mai nainte

Kehrer

Prima compactorie în Lugoj întocmită cu maşini.

Lugoj, str. Timişoarei.

Iniţiată în anul 1847.

Am onorul a aduce la cunoştinţa on. mei muşterii, precum şi P. T. publicului, că mi-am provăzut **compactoria**, existentă din anul 1847, cu maşinile cele mai noi.

Principiul meu este: lucru punctual şi curat, serviciu prompt şi preţuri eftine. Lucrări primite de afară se liferează franco.

Vă rog ca prin o comandă de probă să vă convingeţi de lucrul bun. Pentru numeroase comande se roagă

Sunt în plăcută poziţie să pregătesc chiar lucrări de artă şi aurituri în cea mai frumoasă executare.

N'am cruţat osteneala şi spese şi mi-am procurat cele mai noi maşini şi mi-am angajat cele mai bune puteri de lucru.

cu distinsă stimă

Nr. 158 (x—24) **E. Fitz.**

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent şi sigur pentru combaterea incendiilor

probat şi aprobat de autorităţile publice se poate căpăta în cantităţi mici şi mari la ferăria

Anton Haberehrn
Nr. 10 (x—18)
Lugojul-român

vis-à-vis de cateneaua „Corso“

Provocare si apel

cătră on. conducere a comitatului Caraş-Severin, cătră magistratul oraşenesc şi cătră proprietarii de realităţi, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos şi conştientios din nou amin'e on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta ofere şi a oferit cel mai favorabil, aprobat şi efticac mijloc contra incendiilor băntuitoare.

Se recomandă fiercăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bueros desluşiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Numeri singuraticici din ziarul „DRAPELUL“ se află de vânzare în librăria Adolf Auspitz.

„Lugosana“

institut de credit şi economii ca societate pe acţii în Lugoj.

Anul fondării 1889. Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.
Depuneri spre fructificare 1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară şi pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaţilor şi de ale corporaţiunilor cu 7—8%, primeşte depuneri spre fructificare fără anunţ cu 4%, cu anunţ 5%.

Darea după interese o solveşte însuşi institutul.

Nr. 8. x—15. Direcţiunea.

Premiată în Arad — 1 — la 1890. — 1 —

Premiată în Timişoara — 1 — la 1891. — 1 —

TIPOGRAFIA CAROL TRAUNFELLNER

în Lugoj, vis-à-vis de casa oraşului

primeşte spre efeptuire tot felul de tipărituri cu preţurile cele mai moderate.

Comandele din afară se efeptuesc în timpul cel mai scurt

Un înveţacel român se primeşte imediat.